

A גס"ד

Intro

Today we will Be"H learn מ"ב of דף of נזיר.
Some of the topics we will learn about include:

רובו ככולו

A majority is Halachically considered like the whole.
Nevertheless, a Nazir must shave ALL of his hair.

שיעור גילוח

If the Nazir leaves two hairs unshaven, the shaving is invalid. The Gemara mentions several scenarios and discusses when the remaining hairs disqualify the תגלחת.

חפיפה וסריקה

The Mishnah discusses whether a Nazir may shampoo or comb his hair.

לא יטמא ולא יבא

There are two distinct prohibitions concerning טומאה: not to become טמא and not to enter a building that contains טומאה. The Gemara determines in which cases these would be applicable.

A

רובו ככולו

שיעור גילוח

חפיפה וסריקה

לא יטמא ולא יבא

B מחולל ועומד

The Gemara also discusses the various ways whereby a Nazir is liable for contacting טומאה while he is already טמא. This depends on the Halachah of טומאה בחיבורין

The degree of טומאה transferred to a person who touches someone in contact with a corpse.

דבר שאין מתכוין מותר

דבר שאין מתכוין מותר holds that one may perform an action that might result in an איסור as long as he does not do so intentionally. However,

מודה רבי שמעון בפסיק רישיה דאסור

If it's inevitable that the איסור will result, it's forbidden.

B

מחולל ועומד

טומאה בחיבורין

דבר שאין מתכוין מותר

מודה רבי שמעון בפסיק רישיה דאסור

1 So let's review...

The Gemara returns to the Mishnah quoted earlier on דף מ' regarding all מצוות תגלחת:

אמר מר
 וכולם שגילוהו שלא בתער
 או ששיירו שתי שערות
 לא עשו ולא כלום

All cases of obligatory shaving require a razor, and are invalidated if two hairs remain.

The Gemara derives from this Mishnah another principle:

זאת אומרת רובו ככולו מדאורייתא
 We can infer from the Mishnah that performing a majority of an Halachic process is as effective as carrying out the entire procedure, because the Pasuk says

וגילה את ראש הנזיר

The Nazir must shave - and then reiterates

ביום השביעי יגלחנו

הכא הוא דעד דאיכא כולו

The ENTIRE head must be shaved, implying

הא בעלמא רובו ככולו

In comparable Halachos a majority WOULD suffice.

=====

2 The Gemara now discusses when two remaining hairs disqualify a תגלחת:

בני אביי

נזיר שגילה ושייר שתי שערות

If two hairs were left unshaven, and then

צמח ראשו וחזר וגילחן מהו

The rest of his hair grew back, and he subsequently shaved those two hairs,

מי מעכבי או לא

Is this a valid תגלחת or not?

Perhaps the shaving of the two last hairs were invalid, because, as תוספות explains,

הואיל וכשגילחן ראשו מלא שער

Since at that point his head was full of hair, cutting those two hairs is not considered גילוח.

1

מלפני

אמר מר
 וכולם שגילוהו שלא בתער
 או ששיירו שתי שערות
 לא עשו ולא כלום

זאת אומרת רובו ככולו מדאורייתא

וגילח את ראש הנזיר
 ביום השביעי יגלחנו

הכא הוא דעד דאיכא כולו

The entire head must be shaved

הא בעלמא רובו ככולו

but in other instances a majority would suffice

2

בני אביי

נזיר שגילה ושייר שתי שערות

If two hairs were left unshaven

צמח ראשו וחזר וגילחן מהו

The rest of his hair grew back
 and he subsequently shaved those two hairs

מי מעכבי או לא

בדאי ובלאילן ראשו מלא שער

?

3 The Gemara questions further
 בעי רבא
 נזיר שגילה והניח שתי שערות
 When two hairs are left unshaven; if
 גילה אחת ונשרה אחת
 He shaved one hair and then the other one fell out, it is
 certainly considered a גילוח, since, as תוספות explains, כיון
 שבא לגלח הוי שיעור גילוח, there were two hairs, which is the
 minimum גילוח, שיעור גילוח, when he shaved the single hair;
 however, the Gemara asks
 נשרה אחת וגילה אחת מהו
 If one of the two hairs fell out, and he then shaved the
 other hair, is it considered a גילוח or not?
 The Gemara concludes
 אע"פ ששער אין כאן מצות גילוח אין כאן
 Even though there is no hair left, he has not fulfilled the
 מצות, since, as תוספות explains,
 בתגלחת ראשונה שיעיר ב' שערות
 The first shaving was not complete.
 'ובתגלחת זאת לא היה רק שער א'
 And the second time he only shaved one hair.
 =====

4 Zugt di Mishnah
 נזיר חופף ומפספס
 אבל לא סורק
 A Nazir may scrub his hair with נתר ואדמה, various
 cleansing agents, and separate them by hand, but he may
 not comb them.
 The Gemara explains that our Mishnah follows the
 opinion of רבי שמעון that
 דבר שאין מתכוין מותר
 One may perform an action that might result in a איסור as
 long as he does not do so intentionally; yet he may not
 comb, because
 כל הסורק להסיר נימין מדולדלות מתכוין
 Someone who combs also intends to remove any dangling
 hair, and this is considered intentional.
 According to some ראשונים, even if it's not intentional, it is a
 פסיק רישיה, inevitable, and
 מודה רבי שמעון בפסיק רישיה דאסור
 =====

5 Zugt di Mishnah
 רבי ישמעאל אומר
 לא יחוף באדמה מפני שמשרת את השער
 רבי forbids shampooing because, as the ר"ש explains,
 it is a פסיק רישיה, inevitably resulting in איסור.
 The Gemara wonders whether his reason is
 מפני שהיא משרת את השער
 Because it actually removes the hair, and therefore אדמה
 דלא מתרא, a type of shampoo that does NOT do so, would
 be permitted; or
 מפני השער, and therefore כלל לא, he forbids ALL
 shampoo because of those that do make the hair fall out.
 The Gemara says תיקו, leaving the question unresolved.
 =====

3

כ"ו רבא
**נזיר שגילה והניח שתי שערות
 גילה אחת ונשרה אחת**
He shaved one hair and then the other one fell out
כיון לבא לבא כיון ליחור גילוח
נשרה אחת וגילה אחת מהו
*If one of the two hairs fell out, and he then shaved
 the other hair, is it considered a גילוח or not?*

?

אע"פ ששער אין כאן מצות גילוח אין כאן
As תוספות explains...

ובתגלחת זאת לא היה רק שער אחד	בתגלחת ראשונה שיער ב' שערות

4

מל"ב:
נזיר חופף ומפספס - אבל לא סורק

רבי למצוין
 דברי
 לאין מתכוין
 מותר

כל הסורק
 אכסיר נימין
 מדולדלות
 מתכוין

A Nazir may scrub his hair
 with various cleansing agents
 and separate them by hand,
 but he may not comb them

מודה רבי למצוין בפסיק רישיה דאסור

5

רבי ישמעאל אומר
לא יחוף באדמה מפני שמשרת את השער

מפני השער
 כלל כלל לא

מפני המשרת תנן
 כלל כלל לא

Shampooing

?

**מפני שהיא
משרת את השער**

*All shampoo are forebidden
because of those that do
make the hair fall out*

*But, a type of shampoo
that does not do so
would be permitted?*

תיקו

6 Zugt di Mishnah
 נזיר שהיה שותה יין כל היום
 אינו חייב אלא אחת
 A Nazir is only liable once for drinking wine many times.
 Unless;
 אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה
 חייב על כל אחת ואחת
 If he received separate warnings for each transgression,
 he's liable for a corresponding number of מלקות.

Similarly,
 היה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח
 חייב על כל אחת ואחת
 He is liable separately for each shaving if he was warned
 each time; and the same applies for the איסור טומאה:
 היה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא
 חייב על כל אחת ואחת

7 The Gemara explains that once a Nazir is טמא, he does not
 cause additional טומאה by touching a corpse again. If so,
 how he can be liable for a second טומאה?
 אמר רבא אמר רב הונא
 מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא
 The Pasuk says
 לאביו ולאמו גו' לא יטמא להם במתם
 Clearly forbidding a Nazir from becoming טמא;
 כשהוא אומר לא יבא
 להזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה
 The Pasuk על נפש מת לא יבא adds an additional prohibition
 not to enter any roofed area that contains טומאה.

6 *משנה:*

נזיר שהיה שותה יין כל היום
אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו
 אל תשתה אל תשתה והוא שותה
חייב על כל אחת ואחת

היה מגלח כל היום
אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו
 אל תגלח אל תגלח והוא מגלח
חייב על כל אחת ואחת

היה מטמא למתים כל היום
אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו
 אל תטמא אל תטמא והוא מטמא
חייב על כל אחת ואחת

7 *?*

But once a Nazir is טמא, he does not cause additional טומאה by touching a corpse again

אמר רבא אמר רב הונא
מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא

לאביו ולאמו גו' לא יטמא להם במתם
 ע"ל נפש מת לא יבא
 לאביו ולאמו גו' לא יטמא להם במתם
 לא יבא
 מלא דבר הכתוב לא יבא
 לאביו ולאמו גו' לא יטמא להם במתם
 לא יבא
 לאביו ולאמו גו' לא יטמא להם במתם
 לא יבא

An additional prohibition not to enter any roofed area that contains טומאה

8 However, רבה says that טומאה וטומאה לא He is not liable for coming into contact with טומאה when he is already טמא.
 רב זוסף, on the other hand, maintains אפילו טומאה וטומאה He IS liable for both transgressions in this case as well, as we see from another statement of רב הונא רב הונא נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב טמא; and he then touches another corpse, he is liable for the second transgression. In this case, as well, הא מיטמא וקאים He is already טמא, and yet רב הונא says that he is liable for both transgressions.

8

רב זוסף אפילו טומאה וטומאה

רב טומאה וטומאה לא

רב הונא נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב

טמא, Even though he is already טמא, רב הונא holds that he is liable for both transgressions

9 The Gemara now brings contradictory proofs. On the one hand, we have ברייתא that says כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו If a Kohein, while holding a corpse, touches another corpse, he is not liable for touching the second corpse, because the Pasuk says להחלו יצא זה שהוא מחולל ועומד He may not profane his holiness; since, in this case, he is already profaned, he is not liable. On the other hand, our Mishnah states clearly אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת He IS liable for coming into contact with טומאה multiple times?

The Gemara answers: כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין It depends if he was still in contact with the first corpse when he touched the second. תוספת תוספות explains that one is only liable for a second transgression if there was a טומאה, an extra degree of טומאה added by contacting the second corpse

9

ברייתא: כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו להחלו יצא זה שהוא מחולל ועומד

מאלי: אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת

כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין

10 The Halachah is
הנוגע במת
הנוגע בו יטמא שבעת ימים
If someone touches a person who is in contact with a corpse at that moment, he becomes טמא for seven days; while if he touches that person AFTER he lets go of the corpse he is only טמא for one day.
Therefore, the ברייתא was discussing בחיבורין, and so he is מחולל ועומד שלא
However, our Mishnah is discussing שלא בחיבורין, when he touches a corpse after having let go of the first, and therefore תוספת אלא תוספת ועומד אלא תוספת, since he can now be מטמא others to a greater degree while touching the second corpse, and so he is liable for the second transgression.

10 The Halachah is...

**הנוגע במת
הנוגע בו יטמא שבעת ימים**

<i>If someone touches a person who is in contact with a corpse at that moment, he becomes טמא for seven days</i>	<i>If someone touches that person after he let go of the corpse, he become טמא for one day</i>
Therefore, the ברייתא was discussing בחיבורין, and so he is מחולל ועומד	However, our Mishnah is discussing בחיבורין שלא, therefore אין כאן מחולל ועומד אלא תוספת

11 The Gemara adds, even though we find that לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא
This Halachah was not said in regards to a Nazir or someone who wants to bring a פסח, indicating that it is only a טומאה דרבנן?
כאן בחיבורי אדם באדם
כאן בחיבורי אדם במת
There are two explanations:
מדאורייתא is חיבורי אדם במת here explains that תוספות, because this is a case of two people, where the second person is touching the first person who is in contact with the מת. However, מדרבנן is חיבורי אדם באדם, because this is a case of three people; where the third person is touching the second person who is merely touching the first person who is in contact with the מת.

in רש"י explains that both cases are of two people. However, מדאורייתא is חיבורי אדם במת, because the second person is touching the first person WHILE he is in contact with the מת. However, מדרבנן is חיבורי אדם באדם, because the second person is touching the first person AFTER he let go of the מת.

11 לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא

כאן בחיבורי אדם במת	כאן בחיבורי אדם באדם